

Oppstart av verneprosess for 9 skogområder i Buskerud og Akershus

Statsforvalteren melder med dette oppstart av verneprosess for 5 nye naturreservater og 4 utvidelser av verneområder i Buskerud og Akershus. Hensikten med meldingen er å innhente synspunkter og sikre medvirkning før det lages et konkret verneforslag. Innspill sendes til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus innen 30. oktober 2026.

Melding om oppstart

I samsvar med naturmangfoldloven § 42, melder Statsforvalteren med dette oppstart av verneprosess for 9 områder. Aktuell verneform er naturreservat etter naturmangfoldloven § 37.

Nye reservater:

- **Glanabergåsen**, Ringerike og Krødsherad kommuner, ca. 1368 dekar, 5 grunneiere
- **Rambergvatnet**, Hol og Nore og Uvdal kommuner, ca. 1120 dekar, 12 grunneiere
- **Kleppan**, Kongsberg kommune, ca. 945 dekar, 2 grunneiere
- **Sagdalen**, Kongsberg kommune, ca. 285 dekar, 4 grunneiere
- **Prestmoen**, Jevnaker kommune, ca. 963 dekar, 1 grunneiere

Utvidelse av eksisterende reservater:

- **Tverrbergkastet naturreservat**, Lier kommune, ca. 86 dekar, 1 eiendom
- **Finnemarka naturreservat**, Modum og Lier kommuner, ca. 506 dekar, 6 eiendommer
- **Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat**, Rollag kommune, ca. 3761 dekar, 6 eiendommer
- **Tuftelia naturreservat**, Ål kommune, ca. 379 dekar, 15 grunneiere

Mer informasjon, inkludert kart og naturfaglige rapporter finnes på Statsforvalterens hjemmeside, <https://www.statsforvalteren.no/nb/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/> under Høringer. Det kan også oversendes per post ved forespørsel. Mer detaljerte kart over områdene kan i løpet av noen dager bli å finne på Miljødirektoratets kartløsning <https://kart.naturbase.no>. Øverst til venstre i bildet huker du av for «kartlagsliste», og deretter «naturvernområder» og «foreslåtte naturvernområder» i menyen på venstre side. Da blir det mulig å zoome seg inn i kartet, og se flere detaljer. I søkefeltet øverst til høyre kan områdenavnet skrives inn.

Vi gjør spesielt oppmerksom på at avgrensningene ikke er et verneforslag, men er det arealet som skal utredes videre i verneprosessen. Det må forventes endringer.

Prestmoen eies av Allstad AS, de andre områdene er privat eid. Områdene er tilbudt for vern av skogeierne selv gjennom ordningen med frivillig vern av skog.

Om formålet med vernet og områdene

Skogvernet skal bidra til at ingen arter og naturtyper utryddes og at et representativt utvalg av norsk natur bevares for kommende generasjoner. Halvparten av alle truede arter i Norge, og en rekke truede naturtyper, finnes i skogen. De aller fleste av disse artene er knyttet til den eldste, urørte skogen. Veldig mange arter av insekter, sopp og flere fuglearter er avhengig av gammel skog og død ved. Ved vern får skogen bestå og utvikle seg fritt, og mange arters livsmiljø sikres. Skogvern er derfor et viktig og prioritert tiltak for å bevare norsk naturmangfold. Stortinget har satt et mål om vern av 10 % av skogarealet i Norge.

Glanabergåsen ligger vest for Bergsjø fra ca. 220 til 660 moh. Det foreslåtte naturreservatet omfatter en bratt, østvendt lise ned mot Havikveien og skogområdene rundt og nedenfor toppen Høgnipa. Området er dominert av eldre barskog på lav til middels bonitet, mens rikere skogtyper som høgstaudegranskog forekommer spredt. Det er registrert flere rødlistede arter, blant annet sjokoladekjuke (VU), som er knyttet til skog med god kontinuitet av gamle grantrær og død ved. På nordhellingen av Høgnipa er naturtypen gammel barskog registrert, med kvaliteter knyttet til eldre, fuktig granskog og dødvedrik naturskog. Her finnes en større og livskraftig forekomst av huldrestry (EN). I dalføret sørøst for toppen er det kartlagt rik edelløvskog, som bidrar til økt naturvariasjon i området.

Rambergvatnet naturreservat ligger plassert på oversiden og nedsiden av Tunhovdveien i Skurdalen. Området har mye biologisk gammel skog som er sterkt påvirket av historiske branner. I tillegg har Rambergvatnet betydelige areal med den rødlistede internasjonale ansvarsnaturtypen rik sandfuruskog. Både brannpåvirket gammel skog og rik sandfuruskog gir livsgrunnlag for en rekke sjeldne arter, og i dette området er det funnet hele 29 rødlistede arter.

Kleppan naturreservat omfatter en nordvendt lise som dekker en gradient fra Lågendalen og opp på toppområdet sør for Kleppan. Området er variert, og består av et ravinesystem nede i dalen, en bratt lise med en skarpt avsatt bekkekløft og et småkupert toppområde. I ravinesystemet dominerer rike skogtyper som lågurtskog og høgstaudeskog. Landformen ravinedal er vurdert som sårbar (VU) på rødlista for naturtyper. I den grandominerte lisiden med mye dødved er det forekomster av flere rødlistearter. Dette området vil på kort sikt kunne bli et viktig område for kravfulle vedboende sopp knyttet til død ved av gran. Med ravinesystem, bekkekløft, gammel granskog og rikere skogtyper dekker Kleppan inn viktige mangler i skogvernet.

Sagdalen naturreservat utgjør en 2-km lang markert og bratt sørvendt bekkekløft like ved Komnes. Verdiene i området er tidligere kartlagt. Det foreslåtte naturreservatet består av blant annet flomskogsmark langs elva, samt kalk- og lågurtfuruskog og lågurtedelløvskog. Det er registrert en rekke rødlistede arter og naturtyper innenfor tilbudsområdet. Avgrensningen er tilpasset hogstfelt, arrondering og de tilbudene som har kommet inn etter forespørsel.

Prestmoen ligger på en liten ås (200-390 m.o.h.) rett nord for Jevnaker sentrum. Området er kalkrikt, grunnlendt og består hovedsakelig av grandominert kalkbarskog, med innslag av furudominerte partier og spredte forekomster av hassel, spisslønn, ask og eik. Det grenser til en kalksjø i nord. Mesteparten av området er avgrenset som naturtyper. Naturtypene er relativt upåvirket av hogst, men noe av skogen innenfor tilbudsområdet er yngre og mer ensaldret. Minst 37 rødlistearter er registrert, hvorav de langt fleste er kalkkrevende sopp, noen av dem svært sjeldne på

landsbasis. Tilbudet utgjør ett av de største intakte kalkområdene med gammelskog i lavereliggende deler av Hadeland, som er et kjerneområde i Norge for kalkgranskog og tilhørende spesialiserte kalkbarskogsopper. For øvrig naturfaglig kunnskapsgrunnlag viser vi til eksisterende kartlegginger og registreringer tilgjengelig i Naturbase. Spesielt to naturtypeavgrensninger fremheves som særlig relevante (<https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00128404> og <https://nin-faktaark.miljodirektoratet.no/naturtyper/?id=NINFP2410183316>), sammen med artsregistreringer innen sopp og karplanter. Statsforvalteren har også befart området (april 2024).

Tverrbergkastet naturreservat ligger på østsiden av Holsfjorden. Foreslått utvidelse er sør for eksisterende verneområde, og følger den vestvendte skråningen som går ned mot Holsfjorden. Området har stor naturvariasjon med stor variasjon i baserike utforminger, tørkeutsatthet, treslagssammensetning, humiditet og eksposisjon. Av skogtyper er det furuskog og lindeskog med innslag av ask, alm, spisslønn og bjørk som dominerer, samt enkelte partier med yngre gran. De rødlistede naturtypene kalk- og lågurtfuruskog (VU) og kalkedellauvskog (EN) utgjør en stor del av utvidelsesarealet, og det er også registrert flere rødlistede arter. Arealet består hovedsakelig av eldre skog.

Utvidelse av Finnemarka naturreservat

Delområde Gudbrandstjern ligger i Modum kommune på nordvestsiden av eksisterende Finnemarka naturreservat og er på 420 dekar. Det består hovedsakelig av gammel gran- og furuskog som er lite påvirket av nyere inngrep. Det finnes innslag av rødlistet høgstaudegranskog, og det er registrert noen rødlistede arter.

Delområde sør for Skjærsvannet. På østsiden av eksisterende reservat i Lier kommune foreslås en utvidelse på 86 dekar sør for Gjevlekollen. Arealet består hovedsakelig av gammel gran-naturskog.

Utvidelse av Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat

Alle utvidelsene ligger på vestsiden av det eksisterende reservatet i Rollag kommune.

Delområde Langevatn på 1825 dekar og delområde Toen på 1523 dekar har mye gammel naturskog av gran og furu med mange svært gamle trær både av gran og furu. Stedvis stor tetthet av læger og gadd i alle nedbrytingsstadier. Kelo-dødved av furu er vanlig, mange av disse har brannspor. Det forekommer rikere skog med innslag av frisk lågurtskog, høgstaudekog og rik sump- og kildehog, og med kalkskog og kalkrike bergvegger. Områdene har rikt artsmangfold med mange naturskogarter og et stort antall rødlistede arter registrert.

Delområde Fyrisetåsen på 413 dekar har skog av varierende alder, noe yngre skog, men særlig i den østre delen finnes gammel gran-naturskog med mye skjeggjav og et middels rikt artsmangfold. Utvidelsen vil gi en bedre arrondering av reservatet.

Utvidelse av Tuftelia naturreservat

Utvidelsesområdet grenser til Tuftelia naturreservat i vest, sør og øst, og er en betydelig arealøkning av eksisterende reservat. Lia har stor naturvariasjon, med både kalkrike skogtyper, fuktig høgstaudekog og skrinne berglendt furuskog. Relativt mye av området har eldre til gammel skog. Området har også ravinerte løsmasse-lisider med høyproduktiv intakt skog, som i dag er sjelden natur. I tillegg til skogkvaliteter, har området tre partier med tilnærmet åpen og moderat gjengrodd beite-/slåttemark (CR).

Les mer om områdene

Du kan lese mer om hvert enkelt område i de respektive naturfaglige rapportene lagt ut på Statsforvalterens hjemmeside. Det henvises også til mer informasjon i www.naturbase.no.

Hva innebærer vernet?

Vern av et område som naturreservat eller utvidelse av nasjonalparken vil medføre at ingen kan foreta seg noe som forringer verneverdiene og at vegetasjon og dyreliv er vernet mot skade og ødeleggelse. Dette innebærer forbud mot hogst, fysiske inngrep og motorferdsel. Bruk av områdene til blant annet friluftsliv, jakt, fiske og bær- og sopplukking vil derimot være tillatt. Hvilke bestemmelser som gjelder for det enkelte område, blir beskrevet i verneforskriften når verneforslagene kommer på formell høring.

Innspill og videre prosess

Statsforvalteren melder nå oppstart av verneplanarbeid for å innhente synspunkter og sikre medvirkning før det utformes et konkret verneforslag. Vi vil gjerne ha opplysninger om naturverdier og brukerinteresser, og ønsker innspill som kan bidra til gode løsninger for både bruk og vern. Vi ber fylkeskommunen og kommunen vurdere hvordan lokale og regionale planer best kan tilpasses verneforslagene.

Etter gjennomgang av kommentarer til oppstartsmeldingen og drøftinger med grunneierne og deres organisasjoner, vil verneforslaget med detaljert områdeavgrensning og verneforskrifter sendes på høring med frist på to måneder for å komme med uttalelse. I høringen vil det også gis en nærmere beskrivelse av områdene. Etter høringen vil Statsforvalteren gå gjennom uttalelser, gjøre eventuelle justeringer og sende vår tilrådning om vern til Miljødirektoratet. Endelig vernevedtak fattes av Kongen i Statsråd.

Ved frivillig vern forutsettes det at grunneierne og staten blir enige og inngår avtale om erstatning, avgrensning og vernebestemmelser før vernevedtak. Slike avtaler er ikke inngått ennå, men skogeierne har direkte eller via skogeierforeningen akseptert oppstart av verneprosess. I løpet av prosessen vil forhandlingene avklare om det er grunnlag for en endelig avtale.

Avveiling mellom vern og andre samfunnsinteresser, særlig skogbruk

For alle områdene skal det gjennom prosessen gjøres en vurdering av samfunnsinteresser opp mot vern. Spesielt for skogbruk skal det gjøres en særskilt avveiling av områdenes verdi for skogbruk i forhold til verneverdi. Disse vurderingene er gjort for alle områdene. Avveilingene ligger på høringssaken på Statsforvalterens hjemmeside.

Merknader til oppstartsmeldingen

Merknader til oppstartsmeldingen og innspill til verneplanarbeidet sendes pr e-post til sfospost@statsforvalteren.no, eller som brevpost til: Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, Postboks 325, 1502 Moss.

Frist for å komme med merknader er 30. oktober 2026.

Dette brevet sendes til grunneiere og andre aktuelle høringsinstanser lokalt, regionalt og sentralt.

Ta gjerne kontakt med Statsforvalteren dersom dere har spørsmål.

Kontaktinformasjon til saksbehandlere:

- **Glanbergåsen:** Lars Kråkenes, tlf: 32 26 66 27, epost: lars.krakenes@statsforvalteren.no
- **Rambergvatnet, Kleppan, Tuftelia og Sagdalen:** Vilde Haukenes, tlf: 32 26 69 81, epost: vilde.haukenes@statsforvalteren.no
- **Prestmoen:** Maja Dinéh Sørheim, tlf. 69 24 70 08, epost: maja.sorheim@statsforvalteren.no

- **Tverrbergkastet naturreservat:** Ole Martin Nuven, tlf: 32 26 69 93, epost: ole.nuven@statsforvalteren.no
- **Trillemarka-Rollagsfjell og Finnemarka:** Eldfrid Engen, tlf: 32 26 68 09, epost: eldfrid.engen@statsforvalteren.no